

Onderwerp : Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021
Zaaknummer : 196930855
Verantwoordelijk
portefeuillehouder: H. Westra
Bijlagen : Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2020.
Toelichting Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2020.
Register gemeentelijke monumenten gemeente Westerkwartier.

◆ **Voorgesteld besluit**

1. De Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021 vaststellen
2. Gelijktijdig met het in werking treden van deze verordening de volgende verordeningen vervallen verklaren:
 - a. Erfgoedverordening gemeente Grootegast 2016;
 - b. Erfgoedverordening gemeente Leek;
 - c. Subsidieverordening Gemeentelijke Monumenten gemeente Leek 2006;
 - d. Erfgoedverordening gemeente Marum 2016;
 - e. Erfgoedverordening 2012 gemeente Winsum;
 - f. Erfgoedverordening gemeente Zuidhorn 2011.

◆ **Inhoudelijke toelichting**

Op grond van artikel 28 Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi) dienen binnen een termijn van twee jaar na een gemeentelijke herindeling de gemeentelijke verordeningen van de voormalige gemeenten geharmoniseerd te worden. Dit geldt ook voor de Erfgoedverordeningen van de voormalige gemeenten Grootegast, Marum, Leek, Winsum en Zuidhorn. Gelet hierop is er een nieuwe erfgoedverordening voor de gemeente Westerkwartier opgesteld. Deze nieuwe erfgoedverordening is gebaseerd op de Model Erfgoedverordening 2016 van de VNG.

◆ **Juridische onderbouwing**

Op grond van art. 3.16 jo. 9.1 Erfgoedwet in samenhang met art. 12 jo. 15 jo. 38 van de Monumentenwet 1988 dient er voor de gemeentelijke monumenten/erfgoederen een Erfgoedverordening op gemeentelijk niveau te worden vastgesteld. Voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de activiteiten tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten, is de Wet algemene bepalingen van toepassing (hierna: Wabo).

Naar verwachting zal in het jaar 2021 de nieuwe Omgevingswet in werking treden. Het beschermen en beheren van erfgoed is één van de vastgestelde thema's van de Omgevingswet. Het thema Erfgoed wordt dan geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving en door regels die dan vastgelegd kunnen worden in de gemeentelijke instrumenten zoals een Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Voor een algemene artikelsgewijze uitleg wordt verwezen naar de bijlage "Toelichting Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021". Enkel die bepalingen die een nadere toelichting behoeven met betrekking tot mogelijkheden en gemaakte keuzes worden hierna aangegeven.

Aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoederen of beschermde gemeentelijke verzameling

Met artikel 3 is het mogelijk gemaakt dat burgemeester en wethouders, topstukken van het gemeentelijk cultuurbezit kunnen aanwijzen als beschermde gemeentelijke cultuurgoederen of beschermde gemeentelijke verzamelingen. De aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen kan uitsluitend betrekking hebben op cultuurgoederen en verzamelingen die in eigendom zijn van de gemeenten of cultuurgoederen en verzamelingen waarvan de zorg aan de gemeente is toevertrouwd. Voorbeelden van cultuurgoederen zijn belangrijke historische kunstwerken op de gemeentelocaties en waardevolle inventaris- en kunstonderdelen van landgoed Nienoord Leek. Vanuit de heringedeelde gemeenten heeft de gemeente Westerkwartier op dit moment geen cultuurgoederenregister zoals bedoeld in deze erfgoedverordening.

Er is voldoende aanleiding om invulling te geven aan dit instrument. Na een zorgvuldige inventarisatie en omschrijvingen heeft het college na vaststelling van de onderhavige erfgoedverordening de mogelijkheid om een cultuurgoederenregister vast te stellen.

Aanwijzing als gemeentelijk monument

Met artikel 5 wordt de toekenning van de status van gemeentelijk monument aan een gebouwd monument of archeologisch monument geregeld. De aanwijzing vergt een belangenafweging tussen het met de aanwijzing te dienen cultuurhistorische erfgoed belangen en de overige bij de aanwijzing betrokken belangen, waaronder planologische en/of economische belangen of het gebruik van het monument of archeologisch monument. Op dit moment zijn er alleen binnen de gebieden van de voormalige gemeenten Leek en Zuidhorn gemeentelijke monumenten aangewezen.

Instellen gemeentelijke adviescommissie op het gebied van monumentenzorg

Op grond van artikel 8 dient de inschakeling van "een gemeentelijke adviescommissie op het gebied van de monumentenzorg" te zijn geregeld. Een gemeentelijke adviescommissie die in elk geval tot taak heeft te adviseren over aanvragen om een omgevingsvergunning. Binnen de commissie zijn enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg. Hiertoe behoort ook de archeologische monumentenzorg.

Als gemeentelijke adviescommissie wordt aangewezen de Provinciale welstands- en monumentencommissie Libau Groningen.

Hiervoor is gekozen, omdat Libau binnen de provincie Groningen in het algemeen de organisatie is voor brede en integrale adviespraktijk voor zowel een welstandsbeoordeling als monument en erfgoed advisering. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen is het belangrijk om gebruik te maken van een bestendige en professionele organisatie. Op dit moment al belangrijk voor advisering bij de aanvragen van de omgevingsvergunningen. Met de inwerkingtreden van de Omgevingswet temeer belangrijk, omdat dan de focus nog meer komt te liggen op een integrale belangenafweging van aanvragen binnen korte tijdsbestek.

De Commissie Gemeentelijke Monumenten Leek (CGML) adviseerde het voormalige gemeentebestuur van de gemeente Leek over aanvragen voor omgevingsvergunningen en het toekennen van subsidiebijdragen voor onderhoud en restauratie voor gemeentelijke monumenten. De CGML werd op 1 december 1993 geïnstalleerd door het college van burgemeester en wethouders. De commissie bestaat uit vrijwillige vertegenwoordigers uit de verschillende dorpen van de voormalige gemeente Leek en leden van de Historische Kring Leek.

De advisering van de CGML is voortgezet na de herindeling, omdat de Erfgoedverordening gemeente Leek, en de Subsidieverordening Gemeentelijke Monumenten gemeente Leek 2006 tot de harmonisatie en vaststelling van de onderhavige erfgoedverordening nog steeds gelden.

Er is veel waardering voor de betrokkenheid en samenwerking met de CGML. De advisering beperkt zich echter alleen tot de gemeentelijke monumenten en dorpsgezichten van de voormalige gemeente Leek. De CGML is niet ingericht op een dagelijkse adviespraktijk, welke noodzakelijk is voor het afhandelen van aanvragen voor omgevingsvergunningen die betrekking hebben op gemeentelijke monumenten binnen het hele Westerkwartier.

De CGML kan vanwege de samenstelling en organisatie na de gemeentelijke herindeling en harmonisatie niet als adviescommissie voor alle gemeentelijke monumenten binnen het Westerkwartier hun adviesrol vervullen. De consequentie van de herindeling en de harmonisatie van erfgoedverordening is vanaf het begin bij de vergaderingen van de CGML aangegeven.

De CGML heeft aangegeven als commissie te zullen blijven bestaan en graag contact onderhoud met de gemeente. Desgevraagd is de CGML bereid is om te adviseren bij erfgoedvraagstukken voor het Westerkwartier of deel te nemen aan een selectiecommissie. Met een nog nader te bespreken vorm van samenwerking zal de CGML op een gepaste wijze bedankt worden de werkzaamheden die zij de afgelopen jaren hebben verricht.

Omgevingsvergunning gemeentelijk monument

Artikel 14 is gebaseerd op Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en regelt de bescherming en wijzigen van gemeentelijke monumenten door middel van omgevingsvergunningen.

Aanwijzing als beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht

Op basis van artikel 18 heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om gemeentelijke stads- en dorpsgezichten aan te wijzen, die vervolgens krachtens het bestemmingsplan moeten worden beschermd. Op dit moment geregeld in artikel 36 van Monumentenwet 1988. Deze wet zal vervallen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarna is het aanwijzen gemeentelijke van stads- en dorpsgezichten mogelijk via het omgevingsplan. Binnen de gemeente Westerkwartier zijn twee aangewezen gemeentelijk beschermde dorpsgezichten gelegen in Enumatil en Tolbert.

Vangnet archeologie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening dient in de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving opgenomen te worden van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige, of te verwachten monumenten rekening is gehouden. Met de invoering van deze verplichting is de bescherming archeologische waarden in beginsel ruimtelijk geborgd. Dit artikel is bedoeld voor de bescherming gebieden waarin de archeologische waarden nog niet zijn geborgd in het bestemmingsplan.

◆ **Financieel gevolgen**

Op 30 oktober 2006 heeft het gemeentebestuur van de voormalige gemeente Leek de 'Subsidieverordening Gemeentelijke Monumenten gemeente Leek 2006' vastgesteld. Deze verordening voorziet alleen in een subsidieregeling voor onderhoud en restauratie van de gemeentelijke monumenten van de voormalige gemeente Leek.

Deze subsidieverordening kan vanwege de gemeentelijke herindeling en onredelijke verdeling voor alle gemeentelijke monumenten niet van kracht blijven. Verstrekte subsidies en lopende financiële verplichtingen ten aanzien van deze subsidieverordening worden afgehandeld. Voorgesteld wordt om gelijktijdig met het in werking treden van de "Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021", de "Subsidieverordening Gemeentelijke Monumenten Leek 2006" vervallen verklaren.

Op dit moment komen de eigenaren van gemeentelijke monumenten voor restauratie, herbestemming en verduurzamingskosten in aanmerking voor een Cultuurfonds-hypothec van het Restauratiefonds. De Cultuurfonds-hypothec is een lening met een lage rente voor gemeentelijke of provinciale monumenten of andere door de overheid beschermde panden, zoals karakteristieke objecten. De rente van deze lening ligt ver onder de marktrente, met een percentage van 1,5%. Er is veel belangstelling voor de Cultuurfonds-hypothec. Op dit moment zijn er voldoende middelen beschikbaar om aan de financieringsvraag te kunnen voldoen.

Aan het vaststellen van de "Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021" zijn geen financiële consequenties verbonden.

Voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten worden leges in rekening gebracht. De hoogte hiervan is vastgesteld in de nieuwe Legesverordening Westerkwartier 2021 die u apart ontvangt.

◆ **Bekendmaking**

De verordeningen worden na vaststelling bekendgemaakt in het Gemeenteblad en treedt in werking op 1 januari 2021, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nieuwe Legesverordening.

het college van burgemeester en wethouders,

A. van der Tuuk, burgemeester

A. Schulting, secretaris

De raad van de gemeente Westerkwartier;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de artikelen 3.16 en 9.1 van de Erfgoedwet, gelezen in samenhang met de artikelen 12, 15 en 38 van de Monumentenwet 1988 en de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

B E S L U I T :

vast te stellen de Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021.

§ 1. Algemeen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt, tenzij anders is bepaald, verstaan onder:

- gemeentelijk monument: monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het gemeentelijk erfgoedregister;
- minister: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- omgevingsvergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- stads- en dorpsgezichten: groepen van onroerende zaken die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel hun wetenschappelijke of cultuurhistorische waarde en in welke groepen zich één of meer monumenten bevinden.

Artikel 2. Gemeentelijk erfgoedregister

1. Burgemeester en wethouders houden een door eenieder te raadplegen gemeentelijk register bij van krachtens deze verordening onherroepelijk aangewezen cultureel erfgoed (gemeentelijk erfgoedregister).
2. Het gemeentelijk erfgoedregister bevat gegevens over de inschrijving en ter identificatie van het aangewezen gemeentelijk cultureel erfgoed.

§ 2. Aanwijzing van beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen

Artikel 3. Aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoeder of beschermd gemeentelijke verzameling

1. Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een cultuurgoed dat van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis of uitzonderlijke schoonheid is en dat als onvervangbaar en onmisbaar behoort te worden behouden voor het gemeentelijk cultuurbezit en dat in eigendom is van de gemeente of dat aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd aan te wijzen als beschermd gemeentelijk cultuurgoed.
2. Burgemeester en wethouders kunnen ambtshalve besluiten een verzameling van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis, die als geheel of door een of meer van de cultuurgoederen die een wezenlijk onderdeel van de verzameling zijn, als onvervangbaar en onmisbaar behoort te worden behouden voor het gemeentelijk cultuurbezit en die in eigendom van de gemeente is of die aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd aan te wijzen als beschermd gemeentelijk verzameling.
3. Voor de aanwijzing van een cultuurgoed dat of een verzameling die aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd is toestemming van de eigenaar vereist.

4. Over het voornemen van een aanwijzing, bedoeld in het eerste of tweede lid, alsmede over de vervreemding van een beschermd gemeentelijk cultuurgoed of een beschermde gemeentelijke verzameling of over het afstand doen van de zorg daarvoor vragen burgemeester en wethouders advies aan een commissie als bedoeld in artikel 4.18 van de Erfgoedwet.
5. Dit artikel is niet van toepassing op:
 - a. beschermde cultuurgoederen en beschermde verzamelingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, en
 - b. cultureel erfgoed dat is aangewezen op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.

Artikel 4. Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke cultuurgoed of beschermde gemeentelijke verzameling

1. Burgemeester en wethouders kunnen een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 3, eerste of tweede lid, ambtshalve wijzigen of intrekken. Artikel 3, vierde lid, is hierop van overeenkomstige toepassing, tenzij het een aanpassing van ondergeschikte betekenis betreft of het cultuurgoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.
2. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het cultuurgoed of de verzameling waarop de aanwijzing betrekking heeft wordt aangewezen als:
 - a. beschermd cultuurgoed of beschermde verzameling als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet, of
 - b. beschermd cultureel erfgoed op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.
3. Zodra de wijziging, intrekking of het vervallen van een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt dat onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

§ 3. Aanwijzing gemeentelijk monument

Artikel 5. Aanwijzing als gemeentelijk monument

1. Burgemeester en wethouders kunnen besluiten een monument of archeologisch monument dat van bijzonder belang is voor de gemeente vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde aan te wijzen als gemeentelijk monument.
2. Dit artikel is niet van toepassing op:
 - a. rijksmonumenten, en
 - b. monumenten en archeologische monumenten die zijn aangewezen op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in 3.17, eerste lid, van de Erfgoedwet.

Artikel 6. Voornemen tot aanwijzing

1. Een voornemen om toepassing te geven aan artikel 5 wordt door burgemeester en wethouders schriftelijk bekendgemaakt aan alle zakelijk gerechtigden op de onroerende zaak die vermeld staan in de openbare registers, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Kadasterwet.
2. Voordat een kerkelijk monument wordt aangewezen, voeren burgemeester en wethouders overleg over het voornemen met de eigenaar.

Artikel 7. Voorbescherming

1. De bescherming van paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing op het monument of archeologisch monument ten aanzien waarvan een voornemen als bedoeld in artikel 6 is bekendgemaakt.

2. De voorbescherming, bedoeld in het eerste lid, vervalt op het moment van inschrijving van de aanwijzing in het gemeentelijk erfgoedregister of op het moment waarop het aanwijzingsbesluit wordt herroepen of door de bestuursrechter wordt vernietigd.

Artikel 8. Advies gemeentelijke adviescommissie

1. Burgemeester en wethouders vragen over het voornemen om toepassing te geven aan artikel 5 advies aan een gemeentelijke adviescommissie waarbinnen enkele leden deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg. Van de adviescommissie maken geen deel uit leden van het gemeentebestuur.
2. Als gemeentelijke adviescommissie wordt aangewezen de Provinciale welstands- en monumentencommissie Libau Groningen.
3. De gemeentelijke adviescommissie betreft in ieder geval de leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg bij het advies.
4. De gemeentelijke adviescommissie brengt binnen acht weken na ontvangst van de adviesaanvraag schriftelijk en deugdelijk gemotiveerd advies uit.

Artikel 9. Beslistermijn en inhoud aanwijzingsbesluit

1. Op een aanvraag om aanwijzing dient te worden besloten binnen 26 weken na ontvangst van de aanvraag.
2. De aanwijzing bevat in ieder geval de plaatselijke aanduiding van het gemeentelijke monument, de datum van aanwijzing, de kadastrale aanduiding en een beschrijving van het gemeentelijke monument.

Artikel 10. Bekendmaking aanwijzingsbesluit aan rechthebbenden en inschrijving

1. De aanwijzing wordt schriftelijk bekendgemaakt aan alle zakelijk gerechtigden op de onroerende zaak die vermeld staan in de openbare registers, bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Kadasterwet.
2. Zodra een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt deze onverwijld opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister.

Artikel 11. Aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument

1. In een spoedeisend geval kunnen burgemeester en wethouders een monument of archeologisch monument aanwijzen als voorlopig gemeentelijk monument. In afwijking van artikel 8 wordt in dat geval aan de gemeentelijke adviescommissie advies gevraagd over de vastgestelde aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument.
2. Een aanwijzing als voorlopig gemeentelijk monument vervalt na 26 weken of zoveel eerder als burgemeester en wethouders een besluit hebben genomen over de aanwijzing, bedoeld in artikel 5.
3. Paragraaf 4 is van overeenkomstige toepassing vanaf het moment dat belanghebbenden schriftelijk in kennis worden gesteld van het besluit van burgemeester en wethouders tot aanwijzing van het monument of archeologisch monument als voorlopig gemeentelijk monument. Artikel 10 is van overeenkomstige toepassing op deze aanwijzing.

Artikel 12. Wijziging gemeentelijk erfgoedregister, vervallen aanwijzing monument

1. Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van gemeentelijke monumenten en voorlopige gemeentelijke monumenten ambtshalve wijzigingen aanbrengen in het gemeentelijk erfgoedregister.
2. Als de wijziging ziet op het schrappen uit het register is paragraaf 3 van overeenkomstige toepassing, tenzij het monument of het archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.

3. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het monument of het archeologisch monument waarop de aanwijzing betrekking heeft is ingeschreven in het rijksmonumentenregister of een provinciaal erfgoedregister als bedoeld in artikel 3.17, derde lid, van de Erfgoedwet. Het vervallen van de aanwijzing wordt onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

§ 4. Bescherming gemeentelijk monument

Artikel 13. Instandhoudingsplicht gemeentelijk monument

Het is verboden een gemeentelijk monument te beschadigen of te vernielen, of daaraan onderhoud te onthouden dat voor de instandhouding daarvan noodzakelijk is.

Artikel 14. Omgevingsvergunning gemeentelijk monument

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning van burgemeester en wethouders een gemeentelijk monument:
 - a. te slopen, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen, of
 - b. te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op:
 - a. de uitvoering van normaal onderhoud, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur van het monument niet wijzigen, en voor zover de aanleg van een tuin, park of andere aanleg, niet wijzigt, of
 - b. inpassende veranderingen van het monument, voor zover het een onderdeel daarvan betreft dat vanuit het oogpunt van monumentenzorg zonder betekenis is.
3. Burgemeester en wethouders kunnen in het belang van de monumentenzorg nadere regels stellen met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden aan een gemeentelijk monument. Deze regels kunnen mede inhouden een vrijstelling van het verbod, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 15. Intrekken van de omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning, bedoeld in artikel 14, eerste lid, kan door burgemeester en wethouders worden ingetrokken:

- a. als de verlening berust op onjuiste of onvolledige gegevens en de juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid;
- b. voor zover veranderde omstandigheden of feiten met betrekking tot de activiteit waarvoor de omgevingsvergunning is verleend, zich in overwegende mate tegen voortzetting of ongewijzigde voortzetting van die activiteit verzetten.

Artikel 16. Weigeringsgronden

1. De vergunning kan slechts worden verleend als het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet.
2. Een omgevingsvergunning voor een kerkelijk monument wordt niet verleend zonder overeenstemming met de eigenaar.

§ 5. Rijksmonumenten

Artikel 17. Advies omgevingsvergunning rijksmonument

Burgemeester en wethouders zenden onverwijld een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om omgevingsvergunning voor een rijksmonument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder f, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht voor advies aan de adviescommissie, bedoeld in artikel 8, eerste lid. Artikel 8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

§ 6. Gemeentelijke stads- en dorpsgezichten

Artikel 18. Aanwijzing als beschermd gemeentelijk stads- en dorpsgezicht

1. De gemeenteraad kan, op voorstel van burgemeester en wethouders, stads- en dorpsgezichten aanwijzen als beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht.
2. Burgemeester en wethouders zenden het voorstel voor advies aan de adviescommissie, bedoeld in artikel 8, eerste lid. Artikel 8, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. De gemeenteraad beslist binnen 26 weken na verzending van het voorstel, bedoeld in het tweede lid.
4. Een aangewezen gemeentelijk stads- of dorpsgezicht wordt onverwijld opgenomen in het gemeentelijk erfgoedregister.
5. De gemeenteraad stelt ter bescherming van een op grond van het eerste lid aangewezen beschermd stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan vast als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- en dorpsgezicht kan hiertoe een termijn worden gesteld.
6. Bij het besluit tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht wordt bepaald of en in hoeverre geldende bestemmingsplannen als beschermend plan in de zin van het vorige lid kunnen worden aangemerkt, dan wel of een beheersverordening als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening kan worden vastgesteld.
7. Als een bestemmingsplan als bedoeld in het vijfde of zesde lid, opnieuw moet worden vastgesteld ingevolge artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening, kan de gemeenteraad in afwijking van artikel 3.1, eerste lid, van die wet, voor het desbetreffende gebied een beheersverordening als bedoeld in die wet vaststellen.
8. Dit artikel is niet van toepassing op beschermde stads- en dorpsgezichten die zijn aangewezen op grond van artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 of een provinciale verordening als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 19. Wijziging, intrekking en vervallen van de aanwijzing als beschermd gemeentelijke stads- en dorpsgezicht

1. De gemeenteraad kan, op voorstel van burgemeester en wethouders, een besluit tot aanwijzing als bedoeld in artikel 18, eerste lid, wijzigen of intrekken. Artikel 18, tweede en derde lid, is hierop van overeenkomstige toepassing, tenzij het een aanpassing van ondergeschikte betekenis betreft of het stads- en dorpsgezicht waarop aanwijzing betrekking heeft als zodanig is tenietgegaan.
2. Een aanwijzing vervalt met ingang van de dag waarop het stads- en dorpsgezicht waarop de aanwijzing betrekking heeft wordt aangewezen als:
 - a. beschermd stads- en dorpsgezicht als bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Monumentenwet 1988, of
 - b. beschermd stads- en dorpsgezicht op grond van een provinciale erfgoedverordening als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
3. Zodra de wijziging, intrekking of het vervallen van een aanwijzing onherroepelijk is geworden wordt dat onverwijld bijgehouden in het gemeentelijk erfgoedregister.

Artikel 20. Verbodsbepaling en aanvraag vergunning

1. Het is in een beschermd gemeentelijk stads- of dorpsgezicht verboden om zonder omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, een bouwwerk te slopen.

2. De omgevingsvergunning kan in ieder geval worden geweigerd als naar het oordeel van burgemeester en wethouders niet aannemelijk is dat op de plaats van het te slopen bouwwerk een ander bouwwerk kan of zal worden gebouwd.
3. De artikelen 15 en 16 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het slopen ingevolge een verplichting als bedoeld in de artikelen 13, 13a of 13b van de Woningwet.

§ 7. Handhaving en toezicht

Artikel 21. Strafbepaling

Degene die handelt in strijd met artikel 13 of het bepaalde krachtens artikel 14, derde lid, van deze verordening wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van ten hoogste drie maanden.

Artikel 22. Toezichthouders

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van burgemeester en wethouders aangewezen personen.

§ 8. Vangnet archeologie

Artikel 23. Vangnet archeologie

1. Het is verboden de bodem te verstoren in een archeologisch monument of een gebied waar archeologische vondsten worden verwacht als in het daar vigerende bestemmingsplan niet is voldaan aan artikel 3.1.6, vijfde lid, van het Besluit ruimtelijke ordening, tenzij:
 - a. voor de activiteit een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste of tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is verleend;
 - b. het de verstoring betreft van een archeologisch monument of verwachtingsgebied dat is aangegeven op de provinciale archeologische monumentenkaart of de landelijke indicatieve kaart van archeologische waarden en het verrichten van de activiteiten geen strijd oplevert met door burgemeester en wethouders vastgestelde regels over de toegestane mate van verstoring;
 - c. de activiteit plaatsvindt op basis van een deugdelijke beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening wordt gehouden en onevenredige schade voor archeologische waarden wordt voorkomen, of
 - d. met een vooronderzoek is aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn.
2. Burgemeester en wethouders kunnen nadere regels stellen over het verrichten van archeologisch onderzoek.

§ 9. Slotbepalingen

Artikel 24. Overgangsrecht

1. Een krachtens de Erfgoedverordening gemeente Leek of de Erfgoedverordening gemeente Zuidhorn 2011 aangewezen en geregistreerd gemeentelijk monument, wordt geacht aangewezen en geregistreerd te zijn overeenkomstig de bepalingen van deze verordening.
2. Aanvragen om vergunningen die zijn ingediend voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld met inachtneming van de verordeningen genoemd in artikel 25, tweede lid.

Artikel 25. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2021.
2. Gelijktijdig met het in werking treden van deze verordening worden de volgende verordeningen vervallen verklaard de:
 - a. Erfgoedverordening gemeente Grootegast 2016;
 - b. Erfgoedverordening gemeente Leek;
 - c. Subsidieverordening Gemeentelijke Monumenten gemeente Leek 2006;
 - d. Erfgoedverordening gemeente Marum 2016;
 - e. Erfgoedverordening 2012 gemeente Winsum;
 - f. Erfgoedverordening gemeente Zuidhorn 2011.
3. Deze verordening kan worden aangehaald als Erfgoedverordening gemeente Westerkwartier 2021.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Westerkwartier,
d.d. 3 november 2020.

A. van der Tuuk, voorzitter J.L. de Jong, griffier